

ПРОПОЗИЦІЇ

Міністерства енергетики України

до проекту Закону України

«Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення мораторію на припинення надання житлово-комунальних послуг у період дії обмежень, спричинених коронавірусною хворобою (COVID-19), скасування пені та встановлення мораторію на підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги»

(далі – проект Закону)

ініційованого народними депутатами України Королевською Н. Ю. (IX скликання), та іншими народними депутатами України

реєстраційний номер 6064-1 від 29 вересня 2021 р.

Пропозиції надаються до першого читання

1. Не підтримується.

2. Проектом Закону пропонується доповнити розділ VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про житлово-комунальні послуги» пунктом 7¹ такого змісту:

«7¹. Встановити мораторій на підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги для населення, визначені цим Законом.

Скасування мораторію на підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги для населення здійснюється шляхом прийняття Верховною Радою України окремого рішення з цього питання.»

Слід зазначити, що впровадження зазначеної норми є недоцільним, зважаючи на те, що питання встановлення тарифів на електричну енергію для побутових споживачів вже врегульовано розробленою Міненерго та прийнятою Урядом постановою від 11.09.2021 № 859 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 483 та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» (далі – Постанова).

Так, відповідно до Постанови з 01.10.2021 запроваджено фінансову модель покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії (далі – ПСО).

Фінансова модель ПСО, яка запроваджена постановою передбачає оплату постачальникам універсальних послуг вартості послуги із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів, яка розраховується як різниця між ринковою ціною (ціною універсальної послуги) і визначеною Кабінетом Міністрів України фіксованою ціною на електричну енергію для населення.

Водночас, в умовах нестабільної економічної ситуації через поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 необхідним є посилення підтримки населення з метою уникнення зростання фінансового навантаження на побутових споживачів всіх категорій, особливо на час проходження осінньо-зимового періоду 2021/2022.

Таким чином, Постановою встановлено фіксовані ціни на електричну енергію для побутових споживачів, які будуть діяти (і не змінюватимуться) з 01.10.2021 до 30.04.2022 включно.

Так, фіксована ціна на електричну енергію для побутових споживачів з 01 жовтня 2021 року по 30 квітня 2022 року диференціюється залежно від категорій споживачів та обсягів місячного споживання електричної енергії. Зокрема:

- для індивідуальних побутових споживачів, які споживають до 250 кВт год на місяць ціна за електричну енергію становитиме 1,44 грн/кВт·год;

- для індивідуальних побутових споживачів, які споживають понад 250 кВт год на місяць, колективних побутових споживачів (крім гуртожитків), а також, споживачів (цілі споживання), які визначені в абзацах одинадцятому – чотирнадцятому пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії», ціна за електричну енергію становитиме 1,68 грн/кВт год (за весь обсяг споживання).

За наявності обліку споживання електричної енергії за періодами часу розрахунки для індивідуальних та колективних побутових споживачів, в тому числі у гуртожитках, що розраховуються за електричну енергію за загальним розрахунковим засобом обліку в частині споживання електричної енергії фізичними особами для задоволення власних побутових потреб, які не включають професійну та/або господарську діяльність проводимуться за фіксованою ціною на електричну енергію із застосуванням таких коефіцієнтів (за вибором споживача):

1) за двозонним диференціюванням за періодами часу:

0,5 фіксованої ціни в години нічного мінімального навантаження енергосистеми (з 23-ї до 7-ї години); повна фіксована ціна в інші години доби;

2) за тризонним диференціюванням за періодами часу:

1,5 фіксованої ціни в години максимального навантаження енергосистеми (з 8-ї до 11-ї години і з 20-ї до 22-ї години);

повна фіксована ціна у напівпіковий період (з 7-ї до 8-ї години, з 11-ї до 20-ї години, з 22-ї до 23-ї години);

0,4 фіксованої ціни в години нічного мінімального навантаження енергосистеми (з 23-ї до 7-ї години).

Окремо інформуємо, що програма житлових субсидій населенню залишається головним механізмом забезпечення соціального захисту населення, через яку держава компенсує населенню витрати на оплату житлово-комунальних послуг, зокрема електричної енергії. Так, згідно із Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» видатки на надання пільг і житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, зокрема

електроенергії, у грошовій формі передбачені Міністерству соціальної політики України за бюджетною програмою за КПКВК 2501230 з урахуванням прогнозованої потреби в обсязі 35,2 млрд гривень.

Проектом Закону також пропонується внести зміни до розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» (далі – Закон України) в частині доповнення пункту 3 підпунктом 5 такого змісту:

«5) припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг громадянам України у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі.».

Відповідно до пункту 3 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України було передбачено, що на період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19, та протягом 30 днів з дня його відміни забороняється припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг громадянам України у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі.

Зазначаємо, що 19.08.2021 Президент України Володимир Зеленський підписав Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури приєднання до електричних мереж» від 15.07.2021 № 1657-IX (далі – Закон № 1657-IX), який набрав чинності 20.08.2021.

Відповідно до підпункту 1 пункту 12 Закону № 1657-IX виключено підпункт 5 пункту 3 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України в частині щодо заборони припинення або призупинення надання житлово-комунальних послуг громадянам України в разі їх несплати або оплати в неповному обсязі на період дії карантину і протягом 30 днів з дня його скасування.

Додатково повідомляємо, що заборгованість населення за спожиту електричну енергію за період дії мораторію на заборону припинення або призупинення надання житлово-комунальних послуг громадянам України в разі їх несплати або оплати в неповному обсязі на період дії карантину зросла на 1,36 млрд грн та станом на 01.09.2021 складає 5,73 млрд гривень.

Разом з тим зазначаємо, що згідно з пунктом 3¹ розділу II «Прикінцеві положення» Закону України на території регіонів України (областей, м. Києва, м. Севастополя), на яких установлений «червоний» рівень епідемічної небезпеки поширення коронавірусної хвороби (COVID-19), на період дії «червоного» рівня епідемічної небезпеки та протягом 30 днів з дня його скасування забороняється припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг громадянам України у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі.

Також проектом Закону пропонується частину першу статті 26 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» викласти в такій редакції:

«1. У разі несвоєчасного здійснення споживачем платежів за житлово-комунальні послуги на суму боргу не нараховується неустойка (штраф, пеня), а також не сплачуються будь-які інші платежі понад суму заборгованості.».

Звертаємо увагу, що це питання вже частково врегульовано підпунктом 4 пункту 3 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України, яким передбачено, що на період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня його відміни забороняється, зокрема, нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені) за несвоєчасне здійснення платежів за житлово-комунальні послуги.

Реалізація проєкту Закону в частині скасування нарахування штрафу та пені за несвоєчасне здійснення платежів за житлово-комунальні послуги призведе до зростання заборгованості та погіршення стану розрахунків на ринку електричної енергії, що негативним чином позначиться на надійності та безпеці постачання електричної енергії споживачам.

Міністр енергетики України

Герман ГАЛУЩЕНКО

_____ 2021 р.